

"Oxu, nəğməni dila gəlsin..."

İllər idi ki, gözəl Şuşamız arzularımızın buz bağlamış başı qarlı dağına dönmüşdü. Şuşa ürəyimizin qan ağlayan yarası, dərdlərimizin qalası idi. Şuşada göy çəmənlərin üzərinə şəh əvəzinə göydən nakam şəhid ruhlarının göz yaşı tökülürdü.

Dərdimiz dağlarını yandırdı, ahımız qayalarını dağlayırdı Şuşanın. Gözəl Şuşamızda bülbüllərin cəh-cəh səsi batıb bayquşlar oxuyurdu. Babalarımızın at çapıb qılinc oynadığı, qurşaq tutub gülüşdiyi qoca Cıdır düzündə tülkülər bəylik edirdilər. Torpağa sədaqətin, vətənə məhəbbətin rəmzi olan Şuşanın Xarıbülbülü utançdan, dərddən başını sinəsinə dikib həsrətlə torpağını qanı ilə suvarıb canı ilə geri alacaq qəhrəman oğullarının yolunu gözləyirdi.

Şuşa bizim üçün dağ, dəre yox, zirvədir. Ucalıqdır, məqamdır. Zirvəyə sürünə-sürünə qalxmazlar. Oğullarımız qayalıqlardan keçərək, başı qarlı dağları aşaraq gəldilər Şuşaya. Şuşa bizim üçün yalnız vətənimizin bir parçası yox, həm də milli mədəniyyətimizin, ruhumuzun qalasıdır. Azərbaycanı dünyaya tanıdan ər kişilərin ruhlarının saxlanacağı yeri, namus məsələmizdir.

Tankla, topla deyil, qeyrətləri ilə silahlanıb, sevgi ilə gətdilər oğullarımız Şuşanı almağa. Sökmək, dağıtmaq, viran qoymaq üçün yox, qurmaq, yaratmaq, həyat vermək üçün gəldik Şuşaya. Sahiblik hissi, qoyub gəldiyimiz mənəvi ruh çağırırdı oğullarımızı buraya. Bir atanın nəsihəti bələdçilik edirdi, bir oğulun hünəri, qətiyyəti aparırdı bizləri o doğma yurda. Erməni məkrinin əsiri, hakimiyyət dartışmalarının qurbanı

kəllərini apardı. Mədəniyyətimizin beşiyi olan Şuşada yenedən "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalının keçiriləcəyini dedi. Bu, düşməne və onun havadarlarına, eləcə də tərəqqipərvər dünyaya ölkə rəhbəri tərəfindən verilən ciddi bir mesaj idi. Azərbaycan Prezidentinin multikultural dəyərlərə verdiyi önəmin, xalqının tolerant xalq olduğunun təsdiqi, sülhə, sabitliyə sədaqətin ən gözəl nümunəsi idi. Bununla dövlət başçısı Qarabağda, Şuşada silahların deyil, musiqinin, mahnının dil açıb danışacağını bəyan etdi. Bu, bir çağırış idi.

İnsan ruhu həqiqi həyat ideyaları ilə birləşəndə "börc və öhdəliklər" ağırlığının girdabına sürüklənmir, özünü təsdiq, mənəvi ideyalara köklənir. Sosial-mənəvi ideyaların quruculuğa, yeniliyə xidmət etməsini aşılayır insana...

Xarıbülbül mənəvi dəyərlərin simvoludur

Mənəvi dünyamızda vətənə sədaqətin, torpağa bağlılığın rəmzi olan Xarıbülbül qədim türk əsəirlərindən bu günümüzə kimi sevgi, məhəbbət simvolu kimi özünü təsdiq edərək uzun bir yol gəlib. Oğuz xanın alplarında olmuş yaralı türk əsgəri son nəfəsində qanlı köynəyini parçalayaraq sinəsində gəzdirdiyi bülbülün ayağına bağlayıb sevgilisi

Zəfər müharibəsindəki qələbəmizdən sonra - ötən il mayın 12-13-də Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtı Şuşa şəhərində Mədəniyyət Nazirliyi, Heydər Əliyev Fondu və Şuşa Şəhər Dövlət Qoruğunun birgə təşkilatçılığı ilə "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalı keçirildi. Festivalın açılışında çıxış edən dövlət başçısı Şuşaya, Qarabağa azadlıq gətirən qəhrəman oğullarımızın əziz xatirəsini yad edərək "Biz bu günü 30 il səbirsizliklə gözləmişik, 30 il Vətən həsrəti ilə yaşamışıq. 30 il ədalətsizliklə barışmalı oluruq, amma barışmırdıq və hər dəfə deyirdik ki, bu vəziyyətlə biz heç vaxt barışmayacağıq, nəyin bahasına olursa olsun öz doğma torpaqlarımızı işğalçılardan azad edəcəyik və bunu etdik. Uzun fasilədən sonra bu il birinci dəfə keçirilən "Xarıbülbül" musiqi festivalı şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunub. Biz bu günü bizim qəhrəman hərbiçilərimizə borcluyuq, Azərbaycan xalqına borcluyuq. Xalq bir yumruq kimi birləşdi və bu Qələbəni Azərbaycan xalqı qazandı", - dedi.

30 ildən sonra Cıdır düzündə keçirilən sayca IV festival Azərbaycanın müxtəlif regionlarını və milli azlıqları təmsil edən folklor kollektivlərinin çıxışları, milli rəqs, muğam, klassik musiqimizin səsləndirilməsi və müxtəlif illərdə Şuşada lentə alınmış Azərbaycan xanəndələrinin ifalarından ibarət videoçarxların nümayişi ilə yaddaşlara öz möhürünü vurdu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Şuşa

olmuşdu Şuşa. Nəfəsi ilə daşını, torpağını qızdıracaq, ruhuna can verib qaranlıq dünyasına işıq salacaq əsl sahiblərinin döncəyinə inanır, o müqəddəs günü gözləyirdi Şuşa. Noyabrın 8-də gələnləri ayaqlarının sə-sindən, hənirtisindən tanımışdı bu torpaq. Ağaclar da, dağ da, daş da, göydə günəş, ayaq altında torpaq da yol göstərüb, qucaq açmışdı igidlərimizə. Gülləni sinəsi yaralı daşa, divara, qədim binalara deyil, düşmənin köksünə sıxırdı igidlərimiz. Hər güllə atılanda, hər qarış torpağı azad olanda sevinirdi Şuşa. Fərəhdən, qürurundan bu gözəl yerlərin nazlı qızı Xarıbülbül boy atıb böyümək, onu utançdan qurtaracaq oğullarının sevgi ilə dolu cəsur ürəklərindən öpmək istəyirdi...

Nəhayət, ağılın, qətiyyətin, inamın, ilahi sevginin və mərd oğullarımızın qanı bahasına Şuşaya dönmə bildik.

Zəfər müharibəsindəki qələbəmiz gücün, qətiyyətin üfüqünə yelkən açdı. Rəhbərlik və liderliyin nadir rast gəlinən birgə təzahürünün ən ideal nümunələrini şəxsində cəmləşdirən xilaskar Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan qələbədən sonra ilk dəfə Şuşaya səfər edərək özü ilə dünya və Azərbaycan ədəbiyyatı və mədəniyyəti tarixində müstəsna xidmətləri olmuş dahi şəxsiyyətlərin hey-

Aybikə xanıma göndərdiyi məktubla simvollaşan üzüntülü bir nakam sevgi hekayəsidir, Xarıbülbül. Qırğız yazıçısı Erlan Jurabekovun "Jarxı Bulbul" hekayəsində də qədim türk əsəirlərindən geniş bəhs edilir. Xarıbülbülü əhliləşdirilmiş ev quşu hesab edən, bu növ bülbüldən yalnız döyüşçülərin, sərkərdələrin istifadə etdiyini deyən araşdırmaçılar da var.

"Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi Festivalı ilk dəfə xanəndə Seyid Şuşinskiyin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar 1989-cu ildə keçirilib.

Təsədüfi deyil ki, festival bir qayda olaraq may ayında Şuşada Xarıbülbülün çiçəklənmə dövründə təşkil edilir. 1989-cu ildə keçirilmiş ilk festivalda yerli ifaçılardan əlavə Qırğızıstan, Qazaxıstan, Başqırdıstan, Litva və Belarussdan gəlmiş musiqiçilər də iştirak edib. Festival Cıdır düzü meydançasında tikilmiş 7 məkanda 12-15 yaşarası gənc ifaçıların "Qarabağ şikəstəsi" ilə başlayıb. Sonrakı illərdə keçirilən tədbirlərdə SSRİ xalqlarının nümayəndələrindən başqa Yaponiya, ABŞ, Türkiyə, Almaniya, İsrail, İtaliya, İspaniya, Avstriya, Əfqanıstan kimi ölkələrin təmsilçiləri də iştirak ediblər.

30 ildən sonra Şuşa səmasında Azərbaycan musiqisinin sədələri yayıldı.

haqqında tarixi sözlərinin bir hissəsinin videoformatda təqdimatı festival iştirakçıları arasında, qonaqlarda kövrək hisslər yaratdı. Festivalın əhəmiyyətindən danışarkən qeyd etməliyik ki, bu möhtəşəm tədbir yalnız xalqların musiqi nümayişi yox, eyni zamanda Azərbaycanda yaşayıb Vətən müharibəsində ərazi bütövlüyümüzün bərpası uğrunda canını fəda edən, Azərbaycan vətəndaşlarının birliyinin, qardaşlığının nümayişi idi. Bu festival Azərbaycanın düşmənlərinə, onların havadarlarına bir görk idi.

Şuşa yenə V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Festivalına evsahibliyi edir. Bu münasibətlə Şuşada bir başqa təntənə var. Bu dəfə ölkəmizin dünyadakı nüfuzuna inanan və hörmət edən, Qarabağda sülhün və sabitliyin hökm sürdüyünə əmin olan ölkələr mədəniyyət və incəsənət təmsilçilərini Şuşaya göndərməkdən çəkinməyiblər.

Bu gün Şuşada daş da, divar da, uçan quş da, axan su da, göy, çəmən də vətən nəğməsi oxuyur. Bu bəsata göydə günəş gülümsəyir, yerdə gül-çiçək alqış deyir. Bizə isə "Oxu, nəğməni dilə gəlsin" demək qalır.

*Əlşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*